

Jan Ludwik Plater

[fundator](#)

[poeta](#), [historyk](#), [cześnik inflancki](#), [wojewoda inflancki](#), [starosta dyneburski](#)

Ur. 0.0.0,

Zm. 24.11.1736, Indryca

Dane rodziców

Jan Andrzej Plater

Ludwika Grothus

Wychowanie i wykształcenie

Etapy kariery dot. edukacji

W 1729 roku kupił leżący w Księstwie Inflanckim [Krasław](#), gdzie założył swoją siedzibę zaprojektowaną przez Włocha Antoniego Paracco oraz bibliotekę, która liczyła 30 tysięcy tomów i mieściła się w specjalnie wybudowanym w tym celu w 1759 roku dwupiętrowym gmachu. Majątek, wokół którego ogniskowało się życie polityczne i kulturalne Inflant Polskich, przejął i rozbudował po nim syn, Konstanty Ludwik.

Nie był pierwszorzędny poetą, ale z pewnością był człowiekiem wykształconym i chętnie sięgającym do pióra, piszącym dzieła religijne (np. "Modlitwy do Przenajświętszej Trójcy") oraz sławne w Inflantach wiersze łacińskie. Dowodem jego zainteresowań filozoficznych, historycznych i literackich jest jego silva rerum, gdzie obok łacińskich wierszy magnat zamieścił odpisy legendarnego rokoshu gliniańskiego oraz fragmenty "Klimakterów" Wespazjana Kochowskiego. Obok wysokiej kultury literackiej sylwa dowodzi biegłą znajomością u łaciny oraz retoryki politycznej w duchu szlacheckiej „złotej wolności”, których przykładami są odpisy słynnych mów (m.in. Krzysztofa Zawiszy), mowy własne wygłoszone na sejmach i sejmikach w latach 1728–1734 oraz przydatne na każdą okazję „Wymownego polityka przysłowia” oraz „Wymownego polityka dyskursy polityczne”.

Fakty z życia osobistego

Jego żoną była Rozalia Brzostowska herbu Strzemię, córka wojewody trockiego Jana Władysława i Konstancji Mleczek herbu Korczak. Platerowie doczekali się dziesięciorga potomstwa. Trzech z czterech ich synów, to jest Kazimierz Józef (1715–przed 1744), Ferdynand Ludwik (1717–1734) oraz Ignacy (zm. przed 1744) umarło bezpotomnie i w młodym wieku. Jedynie Konstanty Ludwik (1722–1778) dotrwał do dojrzałego wieku i zrobił wielką karierę, sprawując kilkakrotnie urząd senatora. Spośród córek [Konstancja](#) wyszła około 1735 roku za [Jana Augusta Hylzena](#), Józefa w 1762 roku poślubiła Tadeusza Antoniego Burzyńskiego. Joanna Magdalena (1725–1810) i Maria Alojza (1729–1802) kolejno w 1744 i 1746 roku obrały stan duchowny i wstąpiły do wileńskiego zgromadzenia benedyktynek przy kościele św. Katarzyny. Natomiast najmłodsza z córek, Magdalena, podzieliła los starszych braci i zmarła w młodym wieku, tak samo zresztą, jak nieznanego płci dziecko zmarłe przed 1744 rokiem.

Żył w [XVII-XVIII wieku](#).

Bibliografia

Podmiotowa

1. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka, Wilno, F. 9–6, J.L. Plater, *Silva rerum*.
2. Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Wrocław, rps 5359/II, *Mowa na pogrzebie JW JMCi pana Platera w[o]jw[o]dy inflanckiego*.
3. Latvijas Nacionālā biblioteka, Ryga, Rx3, 13, 5, Bolesław Breżgo.
4. "Gazety Polskie", 1736, nr 24, 25.

Przedmiotowa

1. J. Bartoszewicz, *Znakomici mężowie polscy w XVIII wieku. Wizerunki historycznych osób, t. 2*, Petersburg, 1856.
2. G. Manteuffel, „*Inflanty Polskie*” oraz „*Listy znad Bałtyku*”, oprac. K. Zajas, Kraków, 2009.
3. A. Link-Lenczowski, *Plater Jan Ludwik*, Polski Słownik Biograficzny, t. 26, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk-Łódź, 1981.
4. S. Konarski, *Platerowie*, [w:] *Materiały do biografii, genealogii i heraldyki polskiej. Źródła i opracowania, t. 4*, red. S. Konarski, Buenos Aires–Paryż, 1967.